

Evalveerimisest süvitsi

Margus Pedaste ja Jaan Kõrgesaar
Tartu Ülikool

Millele keskenduda?

- Katrin Niglas andis ülevaate evalveerimisprotsessist ja selle tulemustest
- Protseduuri arendamise võimalustest on juba räägitud: vt Õpetajate Leht 1. märts 2013 (<http://opleht.ee/3782-kasvatusteadused-eestis-kas-suureparane-tase-mis-valja-ei-paista/>)
- Tulemustega on kõik saanud tutvuda: vt Õpetajate Leht või raport (http://www.etag.ee/wp-content/uploads/2012/05/Evaluation_report2013_1.pdf)
- **Järeldused ja tegevusplaan**

Kaitsmine efektiivsemaks

- o doktorantidele töökohad ülikooli
- o doktorantide osakoormusega tööle võtmine töö teemaga lähedaste ülesannete täitmiseks
- o kasvatada senisest tugevam doktorantide ühtne kogukond, mis toetaks ja innustaks oma liikmeid (korraldada regulaarselt vähemalt kuus korra mitteformaalsed kokkusaamised doktoriõppega seonduvate probleemide-lahenduste, murede-rõõmude aruteluks ja programminõukogule või doktorikoolile ettepanekute tegemiseks)
- o luua paremaid võimalusi doktoriõppele pühendumiseks, nt soodustada doktorantide pikaajalist mobiilsust, mis võimaldab pühenduda doktoritööle ja vähendada muid kohustusi (sotsiaalsete garantiide säilides); koostöös senise tööandjaga leida võimalusi töö ümberkorraldamiseks õpinguid soodustaval viisil
- o Taust hindamiselt – periood 2007-2011
  - o TÜ: kasvatusteaduslike doktoritööde kaitsmisi kasvatusteaduslikel õppekavadel 13, erinevate tööde kaitsmisi sporditeaduste õppekavadel 15, kasvatusteaduslike tööde kaitsmisi muudel õppekavadel 18 (üliõpilaste arv kasvatusteaduslikel õppekavadel 53)
  - o TLÜ: kasvatusteaduslike doktoritööde kaitsmisi kasvatusteaduslikel õppekavadel 20, muudel õppekavadel 4 (üliõpilaste arv kasvatusteaduste õppekaval 81)

Kõrgtasemel ajakirjades publitseerimine

- o enam kriitilist analüüsi rahvusvahelisel tipptasemel publitseeritud artiklite kohta
- o eelnevast lähtudes tuleb kavandada oma uuringuid või nende tulemuste esitamist
- o doktorikooli toel tuleb hakata korraldama regulaarseid temaatilisi seminare, mille eesmärgiks oleks vastavate ühisanalüüside läbiviimine ja interdistsiplinaarsete teadusartiklite (ja teadusprojektide) koostamise initsieerimine – rohkem üksteise (töö) tundmaõppimist, ühist teadustöö kavandamist, läbiviimist ja publitseerimist (individualismikultuuri asendamine koostöökultuuriga)
- o Taust hindamiselt – periood 2007-2011
  - o TÜ: kõiki publikatsioone 1582 (ETISle „häda“!); 1.1., 1.2., 3.1. artikleid kitsamalt kasvatusteadustes 187 ja sporditeadustes 109, projekte kasvatusteadustes 76 ja sporditeadustes 18
  - o TÜ: kõiki publikatsioone kasvatusteadustes 532 (!), projekte kasvatusteadustes 192, spordis lisaks 12

Atraktiivne doktoriõpe praktikutele

- o praktikute kaasamine ja doktorõppesse suunamine üheks eesmärgiks **suurematel tööühmadel** – kui kandev roll ülikooli töötajatel ja „põhikohaga“ doktorantidel, siis saavad rühma juures doktoriõpet edukalt läbida ka „praktikud“
- o senisest enam teemakeskust, et tekiks ~10-liikmelised elujõulised tööühmad, mis suudavad edukalt hankida teadusgrante (nii Eestist kui ka välismaalt) ja võtta osaajaga tööle praktikuid, isegi kui ei jagu neile doktoriõppe kohti
- o soodustame praktikute vastuvõttu, toetame eksternõpet, tihendame koostööd avaliku sektoriga doktorikraadi väärtustamisel

- o Taust Eduko toel toimunud doktoriõppe uuringust
  - o õpingutes edasijõudmine on erinevate kohustuste (töötamine, perekohustused) olemasolul üldiselt aeglasem, kui väiksemate kohustuste puhul
  - o haridusvaldkonna doktorantidel esines sagedamini mitte-akadeemilisi kohustusi kui bio- ja keskkonnateaduste doktorantidel
  - o vanus 30+ a – 78% hariduse, 19% bio- ja keskkonnateaduste doktorantidest
  - o töötavad pea kõik: 14/16 elatise teenimiseks, 5/16 professionaalse arengu jätkumiseks, 5/16 töö ja doktoriõpe seostuvad, 7/14 – töö domineerib õpingute üle, 5/14 – töö ja õpingud toimuvad vaheldumisi või neil on teatav ühisosa (dominandita)

Enam teadlastevahelist koostööd kõrgkoolis ja kõrgkoolide vahel

- o regulaarsed teadusseminarid mitte ainult doktorantidele, vaid kõigile teadlastele (seminaridele eelnevalt kirjutaks iga osaleja ülevaate oma viimastest töödest, osalejad loeks üksteise tööd läbi ja hakkaks paremini nägema koostöövõimalusi, seminaril jätkuks juba konkreetsed avatud arutelud ühiste projektide või teaduspublikatsioonide ettevalmistamise eesmärgil)
- o paremad formaalsed võimalused kõrgkoolidevaheliste ühisprojektide taotlemiseks: institutsionaalse uurimistoetuse taotlemine välistab täna institutsioonidevahelise koostöö, eriti ebamõistlik on see valdkondades, kus õppe läbiviimisel on jagatud vastutus kahe institutsiooni vahel
- o Taust
  - o viimasel viiel aastal ETISE järgi valdkonnas 6 sihtfinantseeritavat teemat (1 kahe alateemaga) – 3 TLÜ, 1 TÜ+TLÜ, 1 sisuliselt TLÜ ja IT Kolledž, 1 sisuliselt TÜ ja Turu Ülikool

Valdkonna professor	Artikleid ISI andmebaasis	Mitu korda neid on viidatud ISIs?	Mitu korda neid on sh viidanud valdkonna professor Eestist?
TÜ			
1	0	0	0
2	7	25	5 x ise, 1 x Pedaste
3	11	92	5 x ise, 1 x Krull
4	19	56	9 x ise, 2 x Pedaste
5	12	29	7 x ise
6	11	14	7 x ise
7	4	10	2 x ise, 1 x Ugaste (TLÜ)
TLÜ			
8	2	3	0
9	6	2	1 x ise
10	2	0	0
11	12	53	2 x ise, 1 x Ugaste
12	3	8	0
13	0	0	0
14	4	1	0
15	2	5	0
TÜ kokku	64	226	35 x ise, 4 x TÜ, 1 x TLÜ
TLÜ kokku	31	72	3 x ise, 1 x TLÜ
Kokku	95	298	38 x ise, 4 x TÜ, 2 x TLÜ

Välisüliõpilaste vähesus (laiemalt rahvusvahelistumine)

- o doktoriõppekavad inglisekeelseks ja tagada nende kvaliteet rahvusvahelisel tasemel konkurentsivõimelisena
  - o aktiivselt tuleb kasutada mobiilsusvõimalusi enese täiendamiseks õppejõuna (mis võimaldab ühtlasi luua kontakte)
  - o tähelepanu tuleks pöörata sellele, et valdkonna rahvusvahelistumise eesmärgil oleks võimalik avada järeldoktorikohti välismaalastele
- o Taust:
- o välisdoktorantide arv täna TÜs 0 ja TLÜs 1, välismaiseid järeldoktoreid TÜs 2 ja TLÜs 0

Tulemuste väljapaistvus

- haridusvaldkonna teadusajakirja EHA asutamine tuleb edukalt lõpule viia, ajakirja kvaliteet tuleb viia maailmatasemele (TÜ ja TLÜ aktiivses koostöös ja rahvusvahelise kolleegiumi toel)
- eelnevalt nimetatud doktorantide ja teadlaste regulaarsetelt seminaridelt peaks korra aastas sündima laiemalt ühiskonnale põhitulemusi tutvustav kogumik
- vaja on valdkonna oma „saadikut“ teadusajakirjaniku näol, kes pühendub haridusuuringute teemale

Aitäh!

Margus.Pedaste@ut.ee

Jaan.Korgesaar@ut.ee